

Ta hand om naturen

Syfte

- Att lära sig att ta hand om sin närmiljö och samtidigt undersöka om det går att påverka andra till att göra detsamma.
- Eleverna får kännedom om allemansrättens rättigheter och skyldigheter.

Skolans uppdrag, ur Lgr-22

Genom ett miljöperspektiv får de möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

Skolans mål och riktlinjer, ur Lgr-22

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv. Samt att eleven har fått kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.

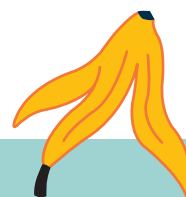
Allemansrätten är fantastisk. En unik möjlighet att vara på någon annans mark utan lov och en förutsättning för att njuta av naturen och utöva de sporter eller det friluftsliv vi älskar. Men för att den ska fungera krävs att vi som är ute i naturen respekterar allemansrättens gränser. Har du koll på vad som gäller när du nöter kilometer i löparspåret, paddlar kajak på stilla vatten eller gör upp en eld?

95% av svenskarna tycker att det är viktigt att minska

nedskräpningen i naturen. Trots att det egentligen är väldigt enkelt att låta bli att skräpa ner är det många som fortsätter att göra det. Att skräpa ned skadar djur och natur, det kostar pengar att städa upp skräpet och det påverkar människors trivsel. Ett sätt att minska nedskräpningen är att plocka upp det skräp man ser. Skräpplockning kan genomföras när som helst under året när det är snöfritt och det kräver inte särskilt stora förberedelser. Ta hand om naturen, plocka lite skräp!

Läroplanskoppling

Lgr-22

	Undervisningen i ämnet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla	Centralt innehåll i årskurs 4–6
Bild	<ul style="list-style-type: none"> förmåga att kommunicera med bilder för att uttrycka budskap. förmåga att skapa bilder med olika tekniker, verktyg och material. 	<ul style="list-style-type: none"> Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel serier och illustrationer till text. Hur bilder påverkar och förmedlar budskap. Ord och begrepp för att kunna samtala om bilders innehåll, uttryck och funktioner.
Biologi	<ul style="list-style-type: none"> förmåga att använda biologi för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör miljö och hälsa. förmåga att genomföra systematiska undersökningar i biologi. 	<ul style="list-style-type: none"> Människans beroende av och påverkan på naturen med koppling till naturbruk, hållbar utveckling och ekosystemtjänster. Naturen som resurs och vårt ansvar när vi nyttjar den. Fältstudier och experiment med såväl analoga som digitala verktyg. Planering, utförande, värdering av resultat samt dokumentation med ord, bilder och tabeller.
Geografi	<ul style="list-style-type: none"> kunskaper om geografiska förhållanden och mönster samt om hur naturens processer och människors verksamheter formar och förändrar landskap och livsmiljöer i olika delar av världen. kunskaper om miljö- och utvecklingsfrågor utifrån ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv på hållbar utveckling. förmåga att utifrån geografiska frågor beskriva och analysera omvärlden med hjälp av geografins metoder och verktyg. 	<ul style="list-style-type: none"> Hur val och prioriteringar på individ- och samhällsnivå kan påverka miljön och främja hållbar utveckling. Fältstudier för att undersöka natur- och kulturlandskap. Beskrivningar och enkla analyser av platser och regioner med hjälp av kartor och andra geografiska källor, metoder, verktyg och begrepp.
Idrott & hälsa	<ul style="list-style-type: none"> förmåga att genomföra och anpassa aktiviteter inom friluftsliv och utevistelse efter olika förhållanden och miljöer. 	<ul style="list-style-type: none"> Rättigheter och skyldigheter i naturen enligt allemansrätten och dess tillämpning i praktiken.
Kemi	<ul style="list-style-type: none"> förmåga att använda kemi för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör miljö och hälsa. förmåga att genomföra systematiska undersökningar i kemi. 	<ul style="list-style-type: none"> Råvarors förädling till produkter, till exempel metaller, papper och plast. Hur produkterna kan återanvändas eller återvinnas. Observationer och experiment med såväl analoga som digitala verktyg. Planering, utförande, värdering av resultat samt dokumentation med ord, bilder och tabeller.
Samhällskunskap	<ul style="list-style-type: none"> kunskaper om sociala, ekonomiska, politiska, rättsliga och mediala förhållanden och strukturer i samhället. förmåga att analysera samhällsfrågor ur olika perspektiv och kritiskt granska hur de framställs i olika källor. 	<ul style="list-style-type: none"> Aktuella samhällsfrågor och olika perspektiv på dessa. Vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas. Hur individer och grupper kan påverka beslut, genom att rösta i allmänna val och till exempel genom elevråd i skolan eller genom att skapa opinion i sociala medier.
Svenska	<ul style="list-style-type: none"> förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer. förmåga att anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang. förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa. 	<ul style="list-style-type: none"> Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag. Texter som kombinerar ord, bild och ljud samt texter i digitala miljöer. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser. Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och i söktjänster på internet.
Teknik	<ul style="list-style-type: none"> förmåga att reflektera över olika val av tekniska lösningar, deras konsekvenser för individen, samhället och miljön samt hur tekniken har förändrats över tid. 	<ul style="list-style-type: none"> Konsekvenser av teknikval: olika tekniska lösningars för- och nackdelar för människa och miljö. Teknikutvecklingsarbetets olika faser: identifiering av behov, undersökning, förslag till lösningar, konstruktion och utprovning.

1. Plocka skräp

Under detta arbetspass ska eleverna undersöka nedskräpningen i ett utvalt naturområde genom att plocka upp allt skräp de hittar. Eleverna kommer återvända till samma plats vid några tillfällen för att undersöka nedskräpningen över tid.

FÖRBEREDELSE

Kontakta kommunen i förväg om ni tror att ni behöver hjälp med bortforsling av skräpet.

INSTRUKTION

Eleverna ska under detta arbetspass plocka skräp i ett utvalt område med tydliga gränser. Välj gärna en plats där eleverna passerar till och från skolan, till exempel längs en gångväg eller ett torg. Det är klokt att på förhand dela in eleverna i mindre grupper så att alla elever vet vilka grupper de tillhör när ni kommer fram. Om du som lärare har möjlighet att förbereda olika områden är det också bra för att eleverna snabbt ska komma igång med skräpplockningen.

- Dela på förhand in eleverna i grupper om 2 till 3 elever så att de kan fokusera på att börja skräpplockningen så snart de kommit till platsen.
- Dela upp platsen i olika områden, om ca 10 x 10 meter. Använd måttbandet för att mäta ut rätt area. Till exempel kan ett stort torg delas in i olika områden.
- Se till att varje grupp får varsitt område att ansvara för.
- Be eleverna fotografera sitt område innan de börjar plocka. Det är bra om de fotograferar de delar av området där det ligger mest skräp, samt papperskorgarna om det finns sådana.
- Be eleverna samla påsarna med skräp eller samla skräpet i en hög så att de kan fotografera det. Det är också bra om de fotograferar platsen efter plockningen och visar hur den blev.
- Eleverna behöver inte sortera och räkna antal skräp, om de inte vill eller har tid till det förstås. Nu är platsen ren så nu börjar kartläggningen av området där ni utfört skräpplockningen.

MATERIAL

- Handskar
- Små påsar eller hinkar att plocka skräp i
- Större sopsäckar eller kärl att frakta hem skräpet i.
- Måttband för att mäta upp områdets area
- Något att markera mätområdet med, t.ex. en sten eller kon
- Mobiltelefon eller annan digital utrustning för dokumentation

CENTRALA ORD OCH BEGREPP

- nedskräpning
- marin nedskräpning
- mikroplast
- orsaker
- konsekvenser
- allemansrätten
- hållbar utveckling

ANTECKNINGAR
